

คำกริยาบ่งบอกลักษณะในภาษาไทยกรุงเทพฯ

นายสุรพล ชัยทองวงศ์วัฒนา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-434-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015493

1 10301732

Intensive Verbs in Bangkok Thai

Mr. Suraphon Chaithongwongwatana

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Linguistics
Graduate School
Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-576-434-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์
โดย
ภาควิชา
อาจารย์ที่ปรึกษา

ตำราธิบายบงบอกลักษณะในภาษาไทยกรุงเทพฯ
นายสุรพล ชัยทองวงศ์วัฒนา
ภาษาศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.ปราณี กุลละวณิชย์

บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อำนวยให้บัณฑิตวิทยาลัย เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผศ.ดร.อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์)

กรรมการ

(รศ.ดร.ปราณี กุลละวณิชย์)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.กิ่งกาญจน์ เขมกาญจน)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ผู้รพล ชัยทองวงศ์วัฒนา : คำกริยาบ่งบอกลักษณะในภาษาไทยกรุงเทพฯ (INTENSIVE VERBS IN BANGKOK THAI) อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ปราณี กุลละวณิชย์. 68 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาคำกริยาบ่งบอกลักษณะในภาษาไทยตามแนวความคิดของไมเคิล เอ เค ฮัลลิตีย์ เพื่อดูว่าคำกริยาบ่งบอกลักษณะในภาษาไทยมีลักษณะทางวากยสัมพันธ์ และทางอรรถศาสตร์อย่างไร และเพื่อจำแนกประเภทของคำกริยาบ่งบอกลักษณะออกเป็นประเภทและชนิดย่อยตามคุณสมบัตินั้นๆ

ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า คำกริยาบ่งบอกลักษณะในภาษาไทยมี 13 รายการ ได้แก่ คำว่าเหมือน คล้าย เท่า เสมอ คือ ชื่อ หมายถึง มี เป็น₁ เป็น₂ เป็น₃ ได้แก่₁ และ ได้แก่₂ ในจำนวนนี้มีคำพ้องรูปพ้องเสียง 5 รายการ ได้แก่ คำว่า เป็น₁ เป็น₂ เป็น₃ ได้แก่₁ และ ได้แก่₂ คำกริยาบ่งบอกลักษณะทั้ง 13 รายการ มีคุณสมบัตินั้นๆที่เหมือนกัน คือคำกริยาเหล่านี้จะไม่ปรากฏร่วมกับคำว่า ถูก โดน หรือ ได้รับ ในโครงสร้างประโยคกรรมวาจก ส่วนคุณสมบัตินั้นๆ อรรถศาสตร์นั้น คำกริยาเหล่านี้ เป็นคำกริยาที่บ่งชี้ว่าสิ่งที่กล่าวถึงโดยหน่วยงานหน้าคำกริยามีลักษณะอย่างไร โดยหน่วยงานหลังคำกริยาจะเป็นส่วนที่ไ้บรรยายลักษณะนั้นๆ

คำกริยาบ่งบอกลักษณะแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ตามคุณสมบัตินั้นๆ และทางอรรถศาสตร์ คือ ประเภทเปรียบเทียบ มีสมาชิก 5 รายการ ประเภทขยายความมี 3 รายการ และประเภทเทียบความมี 5 รายการ คำกริยาประเภทเทียบความยังแบ่งออกเป็น 2 ชนิดย่อย ตามคุณสมบัตินั้นๆ คือ ชนิดเทียบความเท่าและชนิดเทียบความไม่เท่า

ภาควิชา ภาษาคำศัพท์
สาขาวิชา ภาษาคำศัพท์
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมเพียงแผ่นเดียว

SURAPHON CHAITHONGWONGWATANA : INTENSIVE VERBS IN BANGKOK THAI.

THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. PRANEE KULLAVANIJAYA, Ph.D. 68 PP.

The aims of this thesis are to investigate the linguistic characteristics of the intensive verbs in Thai; and to classify them according to the syntactic and semantic properties.

It can be concluded that there are 13 intensive verbs in Thai. Five of them are homographs and homonyms. The intensive verbs in Thai are m^๓๓n khla^๓i thā:u sam^๓๓: kh^๓i: ch^๓i: m^๓ai^๓thi^๓๓ mi: pen₁ pen₂ pen₃ d^๓ai^๓k^๓:₁ and d^๓ai^๓k^๓:₂. They do all have the same syntactic property, that is, they do not co-occur with mai or do:n or d^๓ai^๓r^๓ap in the passive construction.

think?

Semantically, the study reveals that these verbs function as verbs linking the pre-verb nominal groups and the post-verb nominal groups. The latter indicate the characteristics of the former.

Thai intensive verbs are classified into 3 types based on the syntactic and semantic properties. Five intensive verbs are defined as comparative intensive verbs, three as attributive intensive verbs, and five as identifying intensive verbs. The identifying intensive verb type can be further divided into 2 sub-types : the equative identifying intensive verbs and the non-equative identifying intensive verbs.

ภาควิชา ภาษาคำศัพท์
สาขาวิชา ภาษาคำศัพท์
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต *[Signature]*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *[Signature]*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร. ปราณี กุลละวณิชย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข และให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการวิจัยด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผศ.ดร.อมรา ประสทธิรัฐสินธุ์ ได้กรุณาให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างมาก และ อ.ดร.กิ่งกาญจน์ เทนกาญจนเภา ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงเนื้อหาวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ซึ่งเกื้อหนุนด้านการศึกษาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้อำลัใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา และขอขอบคุณ คุณวิรัตน์ วาริชกุลจงเจริญ ที่ได้ช่วยพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความเอาใจใส่ยิ่ง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานในการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
วิธีดำเนินการวิจัย.....	3
ความสำคัญหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยนี้.....	4
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 การศึกษาคำกริยาที่เกี่ยวข้องกับคำกริยาบ่งบอกลักษณะ.....	5
2.1.1 การศึกษาของพระยาอุปกิตศิลปสาร.....	5
2.1.2 การศึกษาของกำชัย ทองหล่อ.....	6
2.1.3 การศึกษาของอุดม วโรตม์สิขชิตต์.....	7
2.1.4 การศึกษาของนวรรณ พันธุเมธา.....	8
2.1.5 การศึกษาของ อาร์ เอช โรบินส์ (R. H. Robins)...	9
2.1.6 การศึกษาของ ชาลส์ เพ็ค (Charles Peck).....	10
2.2 ข้อคิดเห็นจากการศึกษาของนักไวยากรณ์ในข้อ 2.1.....	13
2.3 การศึกษาคำกริยาบ่งบอกลักษณะ ไมเคิล เค ฮัลลiday (M.A.K. Halliday).....	14
2.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับไวยากรณ์ของฮัลลiday.....	14
2.3.2 องค์ประกอบด้านความคิด: ชนิดของกระบวนการ.....	16
2.3.3 ประเภทของคำกริยาบ่งบอกลักษณะ.....	24

2.4	ศัพท์เฉพาะที่ใช้ในวิทยานิพนธ์.....	27
3.	คุณสมบัติและประเภทของคำกริยาบ่งบอกลักษณะในทางภาษาไทย.....	28
3.1	คำจำกัดความของคำกริยาบ่งบอกลักษณะ.....	28
3.2	อภิปรายคำจำกัดความ.....	29
3.3	คำกริยาบ่งบอกลักษณะในภาษาไทย.....	31
3.4	ประเภทของคำกริยาบ่งบอกลักษณะ.....	33
3.4.1	การปรากฏร่วมกับคำปฏิเสธ"ไม่".....	33
3.4.2	ลักษณะทางอรรถศาสตร์กับประเภทของคำกริยา บ่งบอกลักษณะ.....	34
3.4.3	ชนิดย่อยของคำกริยาบ่งบอกลักษณะประเภทเทียบความ...	37
3.5	สรุปประเภทและชนิดย่อยของคำกริยาบ่งบอกลักษณะ.....	39
4.	การศึกษาคำกริยา เป็น ได้แก่.....	41
4.1	การศึกษาคำกริยา "เป็น".....	42
4.1.1	คำกริยา "เป็น" ที่เป็นคำกริยาบ่งบอกลักษณะ ประเภทเทียบความ.....	43
4.1.2	คำกริยา "เป็น" ที่เป็นคำกริยาบ่งบอกลักษณะ ประเภทขยายความ.....	44
4.1.3	คำกริยา "เป็น" ที่เป็นคำกริยาบ่งบอกลักษณะ ประเภทเปรียบเทียบ.....	45
4.1.4	คำกริยา "เป็น" ที่ไม่ใช่คำกริยาบ่งบอกลักษณะ.....	46
4.1.5	สรุปการศึกษาคำกริยา "เป็น" ที่เป็นคำกริยาบ่งบอกลักษณะ.....	48
4.2	การศึกษาคำกริยา "ได้แก่".....	48
4.2.1	คำกริยา "ได้แก่" ที่เป็นคำกริยาบ่งบอกลักษณะ ประเภทเทียบความ.....	49

บทที่	ณ หน้า
4.2.2 คำกริยา "ได้แก่" ที่เป็นคำกริยาบ่งบอกลักษณะ ประเภทขยายความ.....	50
4.2.3 สรุปการศึกษาคำกริยา "ได้แก่".....	50
4.3 ข้อสังเกตเกี่ยวกับคำกริยาบ่งบอกลักษณะ.....	51
4.3.1 ข้อสังเกตเกี่ยวกับคำกริยาบ่งบอกลักษณะ ประเภทเทียบความ.....	51
4.3.2 ข้อสังเกตเกี่ยวกับคำกริยาบ่งบอกลักษณะ ประเภทขยายความ.....	54
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	56
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	56
5.1.1 ผลการวิจัย.....	56
5.1.2 ข้อสังเกตบางประการ.....	59
5.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะ.....	61
บรรณานุกรม.....	65
ประวัติผู้เขียน.....	68